

**R. P. Georgii de Rhodes Avenionensis S. J. disputationum
theologiae scholasticae tomus ...**

Rhodes, Georges de

Lugduni, 1661

Sectio II. De objecto materiali spei Theologicæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81987](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81987)

Fidelis in promissis ad obiectum Spei, quo se habet prima veritas ad obiectum Fidei, nam ista est verum motuum, cum tamen in obiecto Spei auxilium non sit nisi connotatum & conditio.

Solutio Confirmationis. Ad Confirmationem ergo concedo dari virtutem Theologicam quæ sperat auxilium à Deo ut Fidei & omnipotente, sed nego dari virtutem Theologicam, in qua speretur auxilium à Deo ita ut omnipotentia & Fidelitas eodem modo se habeant quo se habet veritas prima in actu Fidei, quia deberet illa virtus, esse virtus voluntatis & amoris concupiscentiæ: In isto autem amore ratio amandi vltima & formalis debet esse bonum ipsius amantis, unde auxilium Dei & omnipotentia non possunt esse nisi media, & causæ effectivæ boni amati.

Solutio secundæ dubit. Ad secundam Respondeo Spei diuinam variari posse per differentiam illius à quo speratur auxilium, quia illa est conditio requisita ad obiectum quâ sublatâ illud quoque tollitur: Unde implicat tolli fiduciam quin Spes etiam tota auferatur.

Solutio tertiæ. Ad tertiam Respondeo nos sperare non posse Spe Theologica vllum bonum creatum nisi speretur in eo actu implicite ipsa beatitudo: si enim doctrinam, & alia dona non speres ut media beatitudinis, non speras Spe Theologica.

SECTIO II.

De Obiecto materiali Spei Theologicæ.

Materiale obiectum Spei aliud est primum quod propter se ipsum desideratur, & reliqua propter ipsum, illud vulgo dicitur esse beatitudo tum obiectiva tum formalis: aliud est secundarium, quod Spes desiderat propter aliud, huiusmodi sunt iustificatio, auxilia, & alia huiusmodi, quæ media sunt beatitudinis.

Prima dubitatio. Ratio ergo dubitandi primum est, quia sola beatitudo formalis seu visio Dei, non autem beatitudo obiectiva esse videtur materiale obiectum Spei primum & immediatum, quia illud solum amore concupiscentiæ speramus quod est bonum nostrum, Deus autem formaliter & immediate non est bonum nostrum, sed possessio Dei, nam quod supposito à nobis differt, non potest nobis esse bonum nisi medio aliquo effectu quo fiat nobis bonum, & applicetur nobis.

Secunda. Secundò, Deus non est aliquid difficile, futurum, & possibile, sed eius tantum possessio & assequutio, sed illud solum est obiectum Spei quod est difficile futurum & possibile: ergo sola Dei possessio & assequutio est obiectum Spei. Adde quod Deus eodem modo est obiectum Spei quo est obiectum delectationis, quæ habetur in patria, sed Deus per solum amorem charitatis est obiectum gaudij beatorum, ergo Deus non est obiectum Spei. Denique id de quo desperamus non est Deus, sed visio Dei, ergo id quod speramus non est Deus sed visio Dei, nam contraria circa idem versantur.

Tertia. Tertio, præsertim videtur quod visio Dei non est immediatum obiectum Spei, sed solus Deus, si enim Spes immediate versetur circa rem creatam non erit virtus Theologica, sicut religio quia immediate versatur circa honestatem creatam, non est virtus Theologica. Deinde cognitio non est nisi conditio ad amorem boni, non est autem obiectum formale amoris, sed visio Dei est cognitio, ergo non est obiectum formale sed conditio ad amorem. Denique quod caput est, eodem modo se habet possessio Dei ad virtutem Spei, quo se habet reuelatio ad virtutem Fidei, reuelatio non est obiectum Fidei, sed solum applicatio primæ veritatis cum re reuelata,

Tom. I.

ergo possessio Dei non erit nisi applicatio Dei summe boni cum ipsa voluntate, non autem obiectum immediatum.

Quarto gloria corporis, Resurrectio, & alia huiusmodi expectari possunt propter ipsa & sine ordine ad beatitudinem, imò cum fiducia sæpè maxima speramus à Deo sanitatem, miracula, & alia quæ non sunt promissa.

Quarta. Dico primò, Spei Theologicæ obiectum materiale, primum, & adequatum, esse beatitudinem tum formalem tum obiectivam.

Prior Conclusio. Prima pars vniuersim asserens beatitudinem esse obiectum Spei primum & adequatum, euidens est ex Scripturis ad Titum cap. 2. *Expectantes beatam Spem, & aduentum gloria magni Dei.* Hebræorum 6. *qui confugimus ad tenendam propositam Spem, quam sicut anchoram habemus anime tutam & firmam, & incedentem vsque ad interiora velaminis, ubi præcursor introiit Iesus.* Vbi Apostolus per *interiora velaminis*, significat verum Sanctum Sanctorum, quod erat post secundum velum, nempe cælum ipsum beatorum ad quod sublato velo intuetur Fides, & Spes ingreditur. Deinde à priori ratio est, quia illud quod appetitur propter se ipsum est obiectum primum & adequatum Spei, alia enim non sunt obiecta nisi secundaria; beatitudo est id quod terminat omnia desideria, & propter quam omnia expetuntur, ergo &c.

Visio Dei est obiectum immediatum. Secunda pars asserens beatitudinem formalem seu visionem ipsam Deum esse formale obiectum Spei saltem inadéquatum, negatur à Caietano & Lessio qui volunt solum Deum sperari: probatur, quia per amorem concupiscentiæ non amatur Deus ut est in se bonus, sed ut est bonus ipsi amanti, sed Deus non est speranti bonus, nisi simul sumptus cum visione ac possessione: res enim supposito à nobis distincta non potest esse nobis bona nisi media coniunctione, quæ coniunctio est assequutio & possessio ipsa boni. Quoties enim aliquid desideramus non solum desideramus eius existentiam, sed eius assequutionem, ita ut nec desideretur possessio sine re, nec res sine possessione, nam esuriens non petit cibum à se separatum, sed vult ipsius cibimanducationem. Unde probatum est aliàs quod res possidenda & eius possessio, seu finis (qui) & finis (quo) non sunt duo fines adequati sed vnicus tantum, quorum neuter causat sine altero. Ratio ergo à priori est, quia illud totum speratur per amorem concupiscentiæ, quod est propriè finis sed beatitudo formalis est verè finis, ergo illa etiam verè speratur, & amatur amore concupiscentiæ.

Ipsè Deus est obiectum immediatum. Tertia pars quod obiectiva etiam beatitudo sine ipse Deus sit immediatum obiectum Spei negatur à Durando contra communem Doctorum sententiam. Ratio est, quia Spes esse non potest Virtus Theologica, nisi versetur immediate circa ipsum Deum: *Premium ergo virtutis erit ipse qui dedit virtutem*, inquit Augustinus lib. 22. *Ciuit. cap. ultimo.*

Obiectum secundarium Spei Theologicæ. Dico secundò, Spei Theologicæ obiecta secundaria esse omnia media per quæ beatitudo acquiri ac compleri potest.

Ratio est, quia intentio efficax finis, qualis est Spes Theologica est voluntas secundaria omnium quæ sunt ad finem; huiusmodi sunt virtutes, auxilia gratiæ, actus meritorij, quæ propriè sperantur quando desiderantur in ordine ad beatitudinem. Resurrectio & gloria corporis sperantur, quatenus sunt complementa beatitudinis & media quibus totum suppositum Deo fruatur.

Solutio dubit. primæ & secundæ. Ad primam & secundam Respondeo ijs argumentis probari tantum quod solus Deus non sit totale obiectum Spei, non probari autem quod Deus ut possidendus sit tale obiectum, sicut est vnus finis. Non enim

HHHh 2 est

est bonum nostrum vt solitariè sumptus, sed vt possidendus, ita vt nec possessio Dei sit nobis bona immediatè nec solus Deus, sed Deus vt possidendus. Nam etiam vt sic est aliquid difficile, ac futurum, vt sic est obiectum gaudij beatorum, & obiectum de quo damnati desperant.

Solutio
tertiæ.

Ad tertiam Respondeo sæpè dictum esse quod virtus Theologica versari non potest circa rem creatam, tanquam circa obiectum adæquatum, sed versari potest circa illam inadæquatè; Spes enim immediatè versatur circa Deum vt finem (qui) & immediatè circum possessionem Dei vt finem (quo) nam vterque ille finis causat simul & indiuisibiliter, neque alter causat vnquam sine altero, neque vnus sine altero est obiectum amoris aut Spei.

Cognitio
non est
semper
conditio.

Fateor cognitionem aliquando esse conditionem tantum, ad amorem boni, non autem obiectum quod amatur, quando scilicet cognitio non est possessio ipsa boni quod amatur. Sed aliquando cognitionem esse possessionem ipsam & assequutionem boni quod appetitur, vt cum cupis videre rem pulchram, audire musicum concentum: tunc autem patet quod cognitio non est conditio sed obiectum ipsum quod amatur. Huiusmodi esse Dei visionem, sæpè demonstratum est, eo quod per eam formaliter Deus possideatur.

Disparitas
Fidei &
Spei.

Denique disparitas allata est aliàs inter reuelationem primæ veritatis respectu Fidei & possessionem Dei respectu Spei, primò quia prima veritas est de se sufficiens ad pariendum assensum certum, modò applicetur obiecto credendo, idè non eget reuelatione nisi tanquam applicatione ac vnione. At verò Deus vt est in se non est sufficiens ad amorem concupiscentiæ nisi sub ratione possidendi, quia sub ea sola ratione bonum est amantis, amore concupiscentiæ, neque dici potest solum applicatio, quia id quod habet veram rationem finis non est solum applicatio, sed motium voluntatis, beatitudo autem formalis est verus finis cum per se sit bonum ipsius amantis, reuelatio autem non est id quod mouet, neque id quod complet primam veritatem ad mouendum, sed tantum applicat illud quod mouet.

Altera etiam disparitas est, quia visio est verè finis (quo) sed finis (quo) facit vnum finem adæquatum & immediatum cum fine, (qui) ergo visio & Deus sunt vnus finis & est impossibile vt voluntas immediatè versetur circa Deum, quin versetur etiam immediatè circa eius visionem, cum ambo sint vnus finis. Reuelatio autem & prima veritas non possunt coalescere in vnam rationem formalem immediatam & indiuisibilem, cum non sint vnus finis. Imò deberent se mutuo causare in eodem genere causæ, quod probaui aliàs: patet ergo quomodo possessio Dei pertineat ad obiectum Spei, reuelatio autem non sit obiectum etiam inadæquatum Fidei.

Solutio
tertiæ.

Ad tertiam dictum est quod resurrectio & gloria corporum si expetuntur propter se ipsas non expetuntur per virtutem Spei: fiduciam verò illam quæ multi certò & firmiter sperant à Deo sanitatem, miracula, & alia huiusmodi dona, multi cum Vasque 12. disp. 53 cap. ult. negant esse actum Spei Theologicæ cuius munus sit ea solum sperare quæ promissa sunt à Deo. Alij cum Suare disp. 1. sect. 7. num. 5. putant illam fiduciam esse posse actum Spei Theologicæ, præsertim si habeatur saltem interius à Deo inspirante aliqua signa & coniecturas specialis beneuolentiæ: verius tamen est illum non esse immediatum actum Spei Theologicæ, sed tantum piam fiduciam ortam ex certa existimatione de Dei misericordia, qui non sit actus Spei nisi mediatus, & quasi effectus actus Fidei: poterit tamen esse actus Spei Theologicæ

immediatus, si fundetur in promissionibus à Deo factis homini oranti, vel disponenti se ipsum per opera bona, vel per instinctum interiorem quem euidentem illi sæpè sentiunt, quibus maiora Deus auxilia præparat.

SECTIO III.

De actu proprio Spei Theologicæ.

Certum est primò, ex hæcenus disputatis actum proprium Spei Theologicæ prout distinguitur ab aliis actibus amoris concupiscentiæ, consistere in eo quod appetatur efficaciter beatitudo tanquam summum bonum nostrum arduum, possibile, futurum, cum auxiliis quæ certò promisit Deus; & quo appetuntur etiam media quæ indicantur efficacia esse ad finis illius assequutionem.

Quid sit
actus Spei.

Certum est secundò, actum illum Spei esse reuerà honestum, & meritorium. Ita docent Orthodoxi omnes Theologi contra nouos reformatores qui solos eos actus prædicant esse honestos & gratos Deo, quos elicit purus Dei amor sine vllò respectu ad vtilitatem operantis, atque ita Spem Theologicam tantopere commendatam in omnibus scripturis, ipsi puriori spiritu pleni abradunt numero virtutum, quos sanè insignis dementia conuincunt innumera scripturarum testimonia vbi, propolita mercede inuitamur ad operandum, hoc enim prædicat Christus in beatitudinibus quas proponit, hoc in omnibus priuatis & publicis concionibus inculcat, *pœnitentiam agite quoniam appropinquat regnum calorum.* Hoc Apostolus in omnibus epistolis commendat, *expectantes beatam Spem, &c. Qui parce seminat parce & metet, & qui seminat in benedictionibus, &c.* 1. ad Corinthios 15. *abundantes in opere Domini semper, scientes quod labor vester non est inanis in Domino.* Concilium deinde Tridentinum damnat erroris stultissimam hanc doctrinam sess. 6. cap. 11. & can. 31. vbi dicit eos orthodoxa religioni aduersari qui dicunt peccare iustos dum intuitu æternæ mercedis bene operantur, cum scriptum sit *inclinavi cor meum ad faciendas iustificationes tuas propter retributionem.* Et sanè vt alia omittam ratio manifesta probat Catholicum dogma quod proposui, quia beatitudo est finis noster, & opera nostra ex natura sua media sunt ad illum finem obtinendum aptissima, est autem absurdissimum dicere quod peccatum est intendere finem per opera quæ ad illum diriguntur, ergo est honestum operari propter mercedem, etiam si longè perfectius sit opus cuius motium est pura charitas, sed illa Spem non excludit: *manent enim tria hæc Fides, Spes, charitas, maior autem horum Spes.* His positis

Est honestum
operari
propter
mercedem.

Triplex superest proprietas actus Spei breuiter exponenda, prima est quod sit certus, secunda quod necessarius, tertia quod supernaturalis secundum substantiam.

§. I.

An & quomodo actus Spei habeat certitudinem.

Certitudo propriè dicta sicut notat optimè S. Thomas quæst. 18. art. 4. reperitur propriè loquendo in solo actu intellectus, qui tunc certus dicitur & firmus quando immobiliter, & sine vlla dubitatione adhæret obiecto infallibili, quod nimirum habere se non potest aliter, quam cognoscitur: vnde dixi duo requiri ad hanc certitudinem: primò vt habeat obiectum infallibiliter verum, secundò vt intellectus sine vlla formidine illi adhæreat affirmando illud

Certitudo
in actu
vo-
luntatis.